

4 Тематичний туризм, який активно розвивають територіальні громади для власного розквіту, відкриває нові можливості для відпочинку українцям

6 Окупаційна влада ОРДЛО активізувала зусилля для загарбання приватної власності переселенців. Прокуратура і правозахисники закликають документувати порушення

ГАЗЕТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ВІВТОРОК, 20 ЛИПНЯ 2021 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№138 (7006)

ЦИТАТА ДНЯ

СЕРГІЙ МАРЧЕНКО:

«Ми розраховуємо, що в наступному році збільшимо мінімальну зарплату до 6700 гривень. Гроші для виплат є».

Міністр фінансів про поетапне підвищення мінімалки, закладене в Бюджетній декларації на 2022—2024 роки, з тим, щоб на 01.01.2024 вона становила 7665 тис. грн

«Дія» полегшить життя ветеранам

ІНІЦІАТИВА. У жовтні цього року Міністерство у справах ветеранів інтегрує посвідчення УБД в «Дію». Про це повідомив заступник міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Володимир Левчук під час зустрічі Veteran Public Talk, що відбулася у київському ветеранському просторі Veteran Hub.

«У додатку будуть не тільки посвідчення учасника бойових дій, а всіх категорій, якими ми опікуємося. Це буде початком і інструментом для подальших сервісів. Мінветеранів розробляє концепцію і опрацьовує реалізацію пільгового електронного квитка, який буде реалізовано за допомогою сервісу «Дія», — розповів Володимир Левчук.

Він зазначив, що Мінветеранів працює над запуском онлайн-платформи підтримки ветеранської підприємницької ініціативи G2VEI (Government to Veterans Entrepreneurial Initiatives), яка надасть захисникам України рівні можливості незалежно від географії проживання для започаткування власного бізнесу, повідомляє Міністерство у справах ветеранів.

ЦИФРА ДНЯ

135

млрд дол.,

або близько 75% ВВП України 2013 р., становлять, за оцінкою Центру економічної стратегії, втрати від окупації РФ Криму

Бюджет чекає надходжень від приватизації

3 ПЕРШИХ ВУСТ. Підсумки роботи в першому півріччі та подальшу перспективу пошуку ефективних власників в Україні коментує голова Фонду державного майна Дмитро Сенниченко

Освітні права: обізнаний — означає захищений

ВАРТО ЗНАТИ. В умовах економічної кризи ресурси в державі завжди обмежені. І дуже важливо використовувати їх саме на освіту

Любомира КОВАЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Право на освіту — одне з базових прав людини, закріплене в Конституції України. А в Законі «Про освіту» йдеться, що в нашій державі має бу-

ти створено рівні умови доступу до освіти усіх громадян. Це право гарантовано незалежно від віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, національності, політичних, релігійних чи інших переконань, кольору шкіри,

місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, інших обставин і ознак.

Та чи завжди і всюди це саме так? Чи всіх прав учасників освітнього процесу в нас дотри-

мано? І які у цій галузі є проблеми, що загострилися під час пандемії?

Відповіді на ці запитання у першій щорічній доповіді «Дотримання прав в освіті — 2020» висвітлив **освітній омбудсмен Сергій Горбачов.**

Посада освітнього омбудсмена нова в Україні. Її запроваджено Законом «Про освіту», а саме статтею 73, а її діяльність регламентовано рішеннями уряду. Роботу зі зверненнями громадян команда розпочала наприкінці 2019 року.

5

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 20 липня 2021 року

USD 27.2132

за 1 долар США

EUR 32.0313

за 1 євро

RUB 3.6404

за 10 рублів

AU 48894.77

AG 683.01

за 1 тройську унцію

PT 29188.88

PD 70355.92

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Прискорення вакцинації та додаткові заходи від Кабінету Міністрів

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА. Імовірне поширення нових штамів коронавірусу та заходи з реагування на цю загрозу стали одним із предметів обговорення на засіданні РНБО

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Минулої п'ятниці Президент Володимир Зеленський провів засідання Ради національної безпеки і оборони. На ньому було обговорено шість питань, одне з яких розглядали в таємному режимі.

Таємне питання стосувалося державної політики у галузі захисту держкордону. Було вирішено, що через два тижні керівництво Державної прикордонної служби та новий міністр внутрішніх справ повторно висунуть на розгляд РНБО це питання, повідомив Секретар Ради нацбезпеки і оборони Олексій Данілов на брифінгу за підсумками засідання.

Друге питання стосувалося додаткових заходів з координації реалізації державної політики у сфері громадянства. Згідно з рішенням РНБО, Кабінет Міністрів має підготувати законопроект про доповнення електронних декларацій новим розділом, де буде інформація про наявність подвійного (множинного) громадянства.

Рада національної безпеки і оборони розглянула питання

На засіданні було визначено 37 видів сировини, які перебуватимуть під особливим контролем держави

стимулювання пошуку, видобутку та збагачення корисних копалин, які мають стратегічне значення для економіки та обороноздатності Української держави. Було визначено 37 видів сировини — металічних руд та неметалічних корисних копалин, які перебуватимуть під особливим контролем держави, а ліцензії на їхній видобуток видаватимуть особливо ретельно.

На засіданні розглядали питання застосування персональних спеціальних економічних та обмежувальних санкцій за пропозиціями Кабінету Міністрів України та СБУ. Було застосовано санкції до 15 фізичних і 53 юридичних осіб. Ухвалено рішення про застосування санкцій щодо громадян, які перебувають під санкціями США. За словами Олексія Данілова, Рада нацбезпеки і оборони ухвалила рішення

про застосування санкцій стосовно дев'яти осіб, щодо решти робота триває.

РНБО розглянула питання про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України цього року для участі в багатонаціональних військових навчаннях «Об'єднані зусилля-2021» і «Незалежність об'єднує-2021».

Президент Володимир Зеленський доручив апарату РНБО,

Антимонопольному комітету, СБУ та іншим органам центральної виконавчої влади до 7 вересня підготувати проект системи моніторингу стосовно так званих олігархів.

Члени Ради національної безпеки і оборони обговорили ситуацію з поширенням COVID-19 в Україні та світі. Олексій Данілов зазначив, що два нові штами коронавірусу «Дельта» і «Лямбда» викликають занепокоєння щодо поширення на території нашої країни. Найближчим часом Кабінет Міністрів вживатиме додаткових заходів реагування на цю загрозу.

За словами Секретаря РНБО, за попередніми даними, в Україні 33% населення вже мають імунітет до COVID-19, а з урахуванням вакцинованих — 38—40%. Потрібно максимально прискорити вакцинацію, йдеться на сайті глави держави.

Олексій Данілов відзначив наміри застосувати обмеження й вимоги для зменшення перетину українського кордону людьми з країн, де гостра ситуація з коронавірусом: Індії, Росії, Білорусі і двох країнах ЄС. Можливо, український уряд напроцює додаткові заходи щодо цих держав.

Уряд розробляє уніфіковані пенсійні гарантії

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

ВИБУДОВУЄМО СТРАТЕГІЮ. Мінсоцполітики отримало від Світового банку аналітичну довідку за підсумками його місії з пенсійних питань. Аналітичні висновки місії та прогнози здебільшого збігаються з оцінками українського уряду і слугують підтримкою його стратегії впорядкування та збалансування пенсійної галузі.

Світовий банк засвідчує повну підтримку ініціатив уряду щодо єдиних правил індексації виплат для всіх категорій пенсіонерів. Відповідний законопроект, який розробило міністерство, уряд ухвалив і подав до Верховної Ради. Він потребує якнайшвидшого ухвалення, щоб урахувати його положення під час планування бюджету на 2022 рік.

Рекомендації місії Світового банку повністю збігаються з баченням уряду мінімальних пенсійних гарантій, повідомляє Мінсоцполітики.

«Ми впевнені в необхідності замість великої кількості різних мінімальних пенсійних гарантій, які існують, запровадити уніфікований підхід до мінімального пенсійного забезпечення на законодавчому рівні, щоб урешті зупинити практику встановлення подібних гарантій у ручному режимі урядовими рішеннями.

Для цього необхідно провести реформу системи прожиткового мінімуму, відійти від ручного встановлення цієї величини до справедливого системного розрахунку на базі найкращих світових практик. Мінсоцполітики розробило чотири законопроекти, уряд їх затвердив і подав до Верховної Ради», — зазначила міністр соціальної політики Марина Лазебна.

Після їх ухвалення на базі справедливої системи визначення прожиткового мінімуму можна буде встановити уніфіковані мінімальні пенсійні гарантії. Адаже прожитковий мінімум — це основа для встановлення гарантованого рівня тих видів соціальної підтримки, які є основним джерелом доходів для людини, і загалом фундамент, що на ньому базується системне реформування соціальної сфери.

В аналітичній записці надано результати довгострокових прогнозів Світового банку щодо окремих питань пенсійного забезпечення в Україні та рекомендації для впровадження обов'язкових пенсійних накопичень.

За підсумками місії сторони домовилися найближчим часом провести адаптацію розробленого Світовим банком інструменту прогнозування PROMIS і навчання спеціалістів роботи з ним, щоб у подальшому використовувати його під час прийняття рішень для аналізу і прогнозів на базі знеособлених даних Реєстру застрахованих осіб. Досягнуто згоди щодо проведення Світовим банком експертизи нових законодавчих ініціатив уряду.

Країни ЄС повинні зменшити залежність від російських газу і нафти

ГЕОПОЛІТИКА. Комітет Європарламенту з питань зовнішньої політики (AFT) схвалив проєкт доповіді про оцінку політичних відносин між ЄС та Росією

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

У доповіді, проєкт якої буде внесено на голосування у сесійній залі ЄП восени, йдеться, що у Євросоюзі чітко розмежовують російський народ та режим президента Володимира Путіна. Цей режим євродепутати називають «зашкарубленою авторитарною клептократією на чолі з довічним президентом, оточеним колом олігархів». У документі наголошено, що РФ може мати демократичне майбутнє. Тому Європейська рада має ухвалити нову стратегію ЄС щодо майбутньої демократичної Росії, в яку б входили стимули для посилення демократичних внутрішніх тенденцій у країні.

«Росія може бути демократією. ЄС повинен розробити всебічний набір принципів, стратегію, засновану на фундаментальних цінностях, які він просуває. Наше перше завдання — захистити демократію у відносинах ЄС з РФ», — заявив під час

обговорення автор доповіді литовський євродепутат Андрюс Кубілюс.

Обговорюючи доповідь, євродепутати зауважували, що ЄС повинен об'єднатися зі США та іншими країнами-партнерами, щоб урівноважити на-

юз має продовжувати підтримку країн, які входять в ініціативу «Східне партнерство». На цьому наголосила німецька євродепутатка Віола фон Крамон: «Ми повинні сприяти європейським реформам та розвитку основних сво-

цього євродепутати відводять впровадженню зеленої угоди ЄС. Євросоюз має залучити більше ресурсів та зусиль для викриття і припинення потоків брудних грошей із Росії, за які фінансують праворадикальні партії та рухи в ЄС. А ще уважніше придивитися до фінансових активів, які російські олігархи — прихильники режиму Путіна ховають у банках країн-членів ЄС.

У Європарламенті очікують на парламентські вибори у Росії, що мають відбутися восени. На думку польської євродепутатки Анни Фотини, ЄС повинен бути готовим не визнавати підсумків виборів до Держдуми, якщо вони пройдуть з порушеннями демократичних принципів та міжнародного права.

«Наша політика щодо Росії потребує більшої сміливості, рішучішої позиції щодо кремлівського режиму, коли йдеться про захист прав людини. Саме у цьому полягає наша стратегічна взаємодія з російським народом», — наголосила вона.

Щоб стримувати агресію та вплив Росії, Євросоюз має продовжувати підтримку країн, які входять в ініціативу «Східне партнерство». На цьому наголосила німецька євродепутатка Віола фон Крамон: «Ми повинні сприяти європейським реформам та розвитку основних свобод у цих країнах.

магання Росії та Китаю послабити демократію у світі й дестабілізувати європейський політичний порядок денний. Такий альянс повинен вводити санкції, запроваджувати політику протидії незаконним фінансовим потокам і підтримувати правозахисників.

Щоб стримувати агресію та вплив Росії, Євросо-

бод у цих країнах. Успіх цих країн має заохочувати росіян підтримувати демократію».

У доповіді йдеться, що країни-члени ЄС повинні зменшити свою залежність від російського газу, нафти й іншої сировини принаймні на той час, доки у Росії президент Путін. Вирішальну роль у

З ПЕРШИХ ВУСТ

Голова Фонду державного майна Дмитро Сенниченко:

«Плануємо за рік залучити до бюджету 12 мільярдів гривень»

Фото: Українформ

Велика приватизація цього року має поповнити державну скарбницю на 12 мільярдів гривень. Хоч в успіх запланованого з огляду на негативний приватизаційний досвід попередніх років вірять далеко не всі. Про підсумки роботи в першому півріччі та подальшу перспективу приватизації в Україні Укрінформ розповів голова Фонду державного майна Дмитро СЕННИЧЕНКО.

— Пани Дмитре, що вважаєте головним у роботі ФДМУ в першій половині року? Певно, не тільки цифри, а й якісь принципово важливі світоглядні, ментальні, законодавчі речі?

— Перше півріччя для нас справді було насиченим. Окрім реалізації покладених на ФДМУ функцій, багато працювали над поліпшенням внутрішніх процесів у фонді, розробляли законодавчі ініціативи, які вже зареєстровано у Верховній Раді. Законопроекти стосуються не лише приватизації, а й оренди, оціночної діяльності — аби справедливе оцінювання майна було доступне кожному і здійснювалося за кращими світовими стандартами.

Звісно, довелося долати опір тих, кому заважають реформи, спрямовані на економічне зростання і прозорість державних процесів. Та, на щастя, таких темних сил дедалі менше, позитивні зміни нині мають велику підтримку. Ми тісно співпрацюємо з Офісом Президента, народними депутатами й урядом. Тільки спільними зусиллями можна втілювати масштабні системні реформи, які дають поштовх розвитку України. Зокрема розблокування великої приватизації цього року — це приклад консолідації політичної волі всіх гілок влади.

Нехай це спершу прозвучить алогічно, але всю роботу фонду спрямовано на скорочення державного сектору економіки. Велика кількість державних підприємств — то не перевага для країни, а її слабе місце. Це й корупційні ризики, і часто брак зацікавленості в максимальній ефективності активів з боку органів управління, низька управлінська й технологічна гнучкість. Бізнесом має займатися бізнес, держава — встановлювати справедливі для всіх правила гри, а не намагатися грати самостійно.

І ми впевнено рухаємося до поставленої мети. Бюджетні надходження — це один зі способів оцінити ефективність роботи нашої команди. Судіть самі: за півріччя цього року до держбюджету від приватизації надійшло 1,5 мільярда гривень — уп'ятеро більше, ніж за весь 2018 рік.

Зростання надходжень означає, що нам вдалося повернути довіру інвесторів. Дедалі більше підприємств, представників чесного бізнесу беруть участь в аукціонах і стають новими власниками державних активів. Саме цим я пишаюся. Оскільки приватизація — це лише початок. На кожен гривню, вкладену в приватизацію, додатково інвестують 4—6 гривень у розвиток підприємств, їх модернізацію. Створюють робочі місця, розвивається підприємництво, зростає економіка. А держава гарантовано отримує податкові надходження ще багато років.

— А як позначалися на перебігу приватизаційних процесів у першому півріччі хоч і послаблені, проте карантинні обмеження, а також проблеми, пов'язані зі світовою фінансовою кризою?

— Вважаю, що ми у фонді зробили все можливе для мінімізації негативного впливу пандемії та карантинних обмежень на приватизаційні процеси. І наша результативність доводить, що взяті заходи були ефективними. Приватизація фактично повністю відбувається онлайн — вся інформація про об'єкти доступна на сайті privatization.gov.ua, а аукциони відбуваються на ProZorro.

Попри всі обмеження, бачимо величезну бізнес-активність, світові фінансові індекси на максимумі. Адже як часто кажуть, криза — це час великих можливостей, якими користуються багато підприємств.

— Отже, про цифри і напрями вашої діяльності. Передусім продаж об'єктів малої приватизації.

— З початку 2020 року ми провели понад 2500 успішних аукціонів, які дали до бюджетів різних рівнів 4,5 мільярда гривень. І це лише надходження від аукціонів малої приватизації, тобто об'єктів, балансова вартість кожного з яких не перевищує 250 мільйонів гривень.

Цього року в Україні розпочато велику приватизацію. І ми плануємо за рік залучити до бюджету 12 мільярдів гривень — у 44 рази більше, ніж 2018-го.

Відстежуємо динаміку щодо середньої кількості учасників аукціонів, зростання цін. Якщо 2019 року в торгах рідко конкурували більш ніж дві компанії, то нині середня кількість учасників аукціонів зростає до трьох, а іноді доходить до десяти і навіть більше. Це впливає і на кінцеву вартість об'єктів, під час торгів вона майже завжди зростає більш як удвічі.

Та зупинятися на досягнутому зарано, попереду ще багато роботи. В Україні понад 3600 держпідприємств, більшість із яких працюють неефективно й завдають державі збитків. Приватизацію потрібно масштабувати та прискорити. Для цього фонд у співпраці з народними депутатами, Кабінетом Міністрів і бізнес-асоціаціями розробив комплексний законопроект, який дасть змогу ще ефективніше залучати інвестиції в Україну через приватизацію.

— А що з, так би мовити, номенклатурою об'єктів, які виставляли на продаж? Чи не найчастіше ми з колегами повідомляли про цінові рекорди, встановлені під час роздержавлення підприємств спиртової галузі.

— Так, надходження від приватизації спиртових заводів вражають — це вже 1,5 мільярда гривень. І сума постійно зростає. Однак продаж цих об'єктів — не самоціль. Це частина великої реформи з демонополізації спиртової галузі. Донедавна лише в Україні та Білорусі зберігалася державна монополія на виробництво спирту, яку підтримував штучними обмеженнями.

Ця зовнішня жорсткість закону зумовила неконтрольоване зростання тіншового ринку. Ця галузь завжди була однією з найбільш корумпованих, а 2019 року майже 55%

усього спирту виробляли та реалізовували нелегально. А самі державні заводи тривалий час занепадали й повністю зупинялися, залишаючись тягарем для бюджету. Саме з роздержавлення непрацюючих активів і почалася приватизація.

Інвестори, котрі придбали спиртзаводи, мають право отримати відповідну ліцензію й після модернізації знов запускатимуть виробництво. Тож на ринку спирту вже з'явилися нові гравці, конкуренція зростає.

— Один з напрямів цього річного приватизації — роздержавлення комбінатів хлібопродуктів (КХП). Є побоювання, що держава втрапить можливість впливати на цінову ситуацію в такій чутливій галузі.

— Споживачі можуть не хвилюватися, адже державні КХП забезпечують менше 2% обсягів ринку. Саме вони донедавна були найбільшми осередками корупції. Можливо, ви пам'ятаєте, як тисячі тонн зерна «з'їдали миші».

Повертаючись до засадничої політики приватизації й моделі держави, яку ми будемо, скажу: бізнесом має займатися бізнес, а держава повинна бути якісним регулятором, ринковим арбітром, встановлювати й збирати податки. І лише за необхідності — вкуповувати певну продукцію агропромислового комплексу для гарантування продовольчої безпеки.

Ринок хлібопродуктів в Україні надзвичайно конкурентний. І виграють на ньому саме ті підприємства, які можуть запропонувати найпривабливіші ціни й найвищу якість продукції. Для цього виробництва модернізують, поліпшують моделі роботи, шукають нові способи утримати клієнтів. Не всі державні комбінати хлібопродуктів із цим упоралися. Подекуди накопилися борги, бували затримки із виплатою зарплати, скорочувався штат, а деякі зовсім припинили виробництво. Вони виявилися неконкурентоспроможними, не змогли на рівних конкурувати із приватними компаніями, які в цьому секторі працюють значно ефективніше, більш мобільні.

Тому вважаю, що споживачам, як і державі, вигідна приватизація. Бюджет отримує додаткові кошти (продаж Дунаєвського КХП дав майже чверть мільярда гривень), а нові власники забезпечать відновлення та розвиток підприємств, додаткові інвестиції. Це означає, що з'являться нові робочі місця, розшириться база оподаткування й посиляться конкуренція на ринку, від якої споживачі лише виграють.

— Одне з важливих завдань — інвентаризація державного й комунального майна на місцях. Щоб у результаті громади, належно все оцінивши, позбулися непотрібного баласту, а їхні бюджети отримали додатковий ресурс від передачі непрофільних об'єктів державній, а не використовувати їх в тіншовий спосіб, ефективним власникам.

— Масштаб проблеми вражає. Фонд держмайна виявив близько 28 мільйонів квадратних метрів приміщень, які здають у тіншову оренду, або використовують неефективно. А це як 200 стадіонів «Олімпійський» у Києві. Чимало

приміщень не просто пустують, на їх утримання бюджет щороку витрачає значні кошти.

А ще, уявіть: у кожному міністерстві є відділи зі здачі майна в оренду. У міністерствах! Чи знали ви, що найбільший орендодавець в Україні, після академії наук, — Міністерство освіти і науки? Хоч вони мають формувати політику у своїй галузі, а не перейматися орендою. Тому ми ініціювали проєкт «Велика інвентаризація країни», щоб ці об'єкти отримали нове життя. У нас уже є кілька десятків кейсів підприємств, із приватизації яких почалися історії успіху.

Нині кожен українець або компанія можуть ініціювати внесення певного об'єкта до переліку активів для приватизації. Якщо ви побачили занедбану будівлю, виробництво, яке не працює, або інше майно, можете подати заяву. І відомство, на балансі якого цей об'єкт перебуває, зобов'язане розглянути відповідне питання. З початку року таких заявок надійшло вже понад 150. А далі — прозорий аукціон і залучення ефективного власника.

— На відміну від проведених конкурсів з малої приватизації, кошти від яких уже надійшли до державного та місцевих бюджетів, невидимою для широкого загалу частиною роботи фахівців фонду в першому півріччі була підготовка до відновлення великої приватизації в Україні.

— Щодо великої приватизації, то торік її було заблоковано через пандемію. Однак за активного сприяння Фонду держмайна Верховна Рада дозволила передприватизаційну підготовку об'єктів. Ми виконували цю роботу, залучили інвестиційних радників, і вже 31 серпня відбудеться перший аукціон — із приватизації Об'єднаної гірничо-хімічної компанії.

Одне з головних завдань фонду — максимізувати вартість активів перед їх приватизацією. У ситуації з Об'єднаною гірничо-хімічною компанією ми змінили менеджмент, ліквідували тіншові схеми. Це сприяло зростанню прибутку 2020 року до 350 мільйонів гривень. Це у 3,5 рази більше, ніж 2019-го. Ми вперше в історії України домоглися зняття з даних про розвідані запаси сировини грифу «для службового користування». У підсумку початкова ціна Об'єднаної гірничо-хімічної компанії зросла з 2,1 мільярда до 3,7 мільярда гривень. Компанія приваблива інвесторів. Прозора приватизація гарантує, що Об'єднана гірничо-хімічна компанія отримає ефективного власника, який забезпечить її подальший розвиток. Інвестори вже подають заявки для участі в аукціоні. Ще на етапі підготовки зацікавленість виявили близько 10 компаній з усього світу. Це лідери ринку з великою історією та прозорим походженням капіталу.

Важливість приватизації Об'єднаної гірничо-хімічної компанії для всієї країни складно переоцінити. Успіх аукціону стане визначним у кількох вимірах: залучення інвестицій, боротьби з корупцією та зменшенні ролі держави в економіці. Це завдання великої приватизації.

— На якому етапі підготовка до приватизації інших об'єктів, зо-

крема ОПЗ, заводу «Більшовик», «Президент готелю», деяких ТЕЦ і обленерго? Чи вважаєте за потрібне завершити їх роздержавлення вже цього року, чи з проведення якихось конкурсів можна і зачекати, аби продати об'єкти якомога вигідніше?

— Найкращий час для приватизації вже настав. Економіка після кризи відновлюється, світові фондові індекси — на максимумі, інвестори — в пошуках об'єктів для інвестицій. І Україна має що їм запропонувати.

Окрім Об'єднаної гірничо-хімічної компанії, цього року за графіком відбудуться ще кілька аукціонів у межах великої приватизації. Ідеться наприклад про Перший київський машинобудівний завод (колишній завод «Більшовик»), «Президент Готель». Обидва об'єкти — на фінальному етапі передприватизаційної підготовки, невдовзі аукціонний комітет запропонує стартову ціну, після чого Фонд держмайна передасть необхідні документи урядові на затвердження.

У першій половині 2022 року відбудуться аукціони з продажу державних часток акцій чотирьох обленерго, Одеського припортового заводу, Центренерго. Останній суб'єкт господарювання готується до об'єднання з перспективними держмайними, які визначила спеціальна комісія. Це дасть змогу підвищити конкурентоспроможність компанії та зробити її цікавою для інвесторів, адже обидва конкуренти Центренерго у тепловій генерації забезпечено власним видобутком вугілля.

— А яких законів та нормативних актів України не вистачає для завершення приватизації та втілення корпоративної реформи? Чи тепер справа лише за виконанням відповідних норм на практиці?

— Я вже розповідав, що фонд разом з народними депутатами розробив комплексний законопроект №4572, який остаточно усуне всі бар'єри та значно спростить приватизаційний процес. Ми залучили до підготовки законопроекту бізнес, і тепер документ підтримують 29 бізнес-асоціацій. Проєкт підтримали і в Національній раді реформ при Президентові України, схвалили в Кабміні. У Верховній Раді його зареєстрували 44 народні депутати.

Це справді важлива ініціатива, адже пропонують зміни до Податкового, Бюджетного, Адміністративного кодексів та інших законодавчих актів. Маємо надію, що народні депутати ухваллять його до кінця року, адже він відкриває Україні шлях до інвестицій.

Комплексний законопроект прибирає архаїчні бюрократичні перепони, що заважають прискоренню прозорого та ефективного роздержавлення майна в Україні, не допускає блокування приватизації та вдосконалює процедури оренди державного і комунального майна. Упроваджуються дієві механізми контролю ефективності роботи держпідприємств і чіткі критерії передання активів на приватизацію.

Укрінформ
(Надруковано
зі скороченнями)

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

На Харківщині прокладають дорогу вина та смаку

ДОСВІД. Чугуївська громада реалізує європейську практику географічних зазначень задля розвитку гастрономічного туризму та підтримки виробників екологічної продукції

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

Для багатьох українців у 2023—2026 роках стане несподіванкою зникнення з торговельної мережі звичних продуктів та винно-горілчаних виробів. Не самої продукції, а багатьох назв: сир фета, коньяк, шампанське та інших. Згідно з умовами Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, українські виробники через п'ять років мають відмовитися від використання назв популярних брендів, характерних для певних територій, і запропонувати власні.

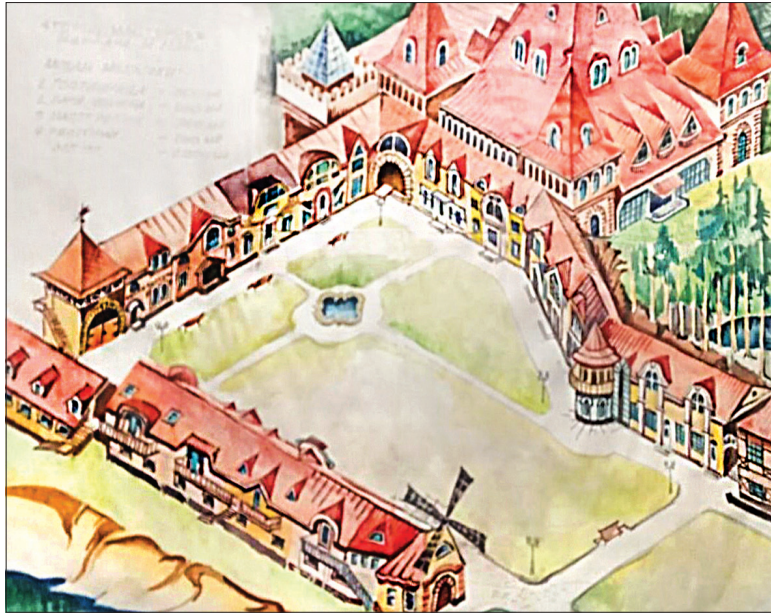
Назва з прибутком

Товари з географічним зазначенням, як роз'яснено на сайті Європейської комісії, — це не просто бренд чи зареєстрована торговельна марка, а назва, яку використовують для захисту товару, його якості, репутації, традиції або інших властивостей. Ці якості зумовлені географічним місцем походження продукту за умови, що хоч один з етапів виробництва відбувається на цій географічній території.

Практику географічних зазначень широко й активно застосовують у Європі, де зареєстровано понад 3,5 тисячі географічних зазначень. У Європі завдяки торгівлі товарами з географічним зазначенням щорічно виробники отримують прибуток майже 75 мільярдів євро, а в Україні система власних географічних зазначень лише в процесі становлення.

За інформацією Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, 2019 року було визначено для реєстрації географічного зазначення перші десять українських продуктів із захищеними назвами. Це сир — захищена назва походження «Гуцульська овеча бриндія», кавун — «Херсонський кавун», черешня — «Мелітопольська черешня», мед — «Карпатський мед», вино — «Шабський», «Ялпуг», «Закарпаття», «Білгород-Дністровський».

Задля активізації процесу в Україні ухвалено закон про географічні зазначення, який набув чинності 1 січня 2020 року. Упроваджують масштабний проект Європейського Союзу «Підтримка розвитку системи географіч-

Завітавши до «Міста майстрів», яке зараз будують, туристи зможуть скуштувати автентичні страви регіону і в авторській виноробні спробувати місцеве вино

них зазначень в Україні». Він покликаний створити у країні дієву систему географічних зазначень, що дає змогу ідентифікувати продукт за регіоном виробництва та розвивати винний і гастрономічний туризм.

Уже можна констатувати, що перші паростки використання досвіду ЄС у застосуванні географічних зазначень українськими крафтовими виробниками засвідчили перспективність та нові можливості у розвитку туризму та створенні екологічно чистої продукції в регіонах. Наприкінці минулого року започаткований проект «Дорогою вина та смаку Української Бессарабії», який об'єднав вісім областей країни і дав істотний поштовх розвитку еногастрономічного туризму.

Починаючи одеситів підхопили на Закарпатті, де активісти вже з перших днів об'єднали 15 знакових локацій, і в Херсонській області, де громадська спілка «Дорога вина та смаку Херсонщини» започаткувала спільний проект туристичного бізнесу регіону.

На Харківщині першопрохідцем у створенні гастрономічного маршруту стала Чугуївська громада.

Ековиробники гуртуються

Як стверджують у багатому туристськими магнітами Чугує-

ві, який місцеві жителі неодмінно називають містом культурних і креативних індустрій, громада завжди тримає руку на пульсі інновацій, що з'являються в Україні та поза її межами. Для всіх починань після вивчення та ретельного економічного обґрунтування тут відразу вмикається зелене світло та режим ефективного сприяння.

Торік завдяки підтримці Харківської громадської організації «Єврореґіон «Слобожанщина» Чугуївська громада приєдналася до проекту ЄС «Підтримка розвитку системи географічних зазначень в Україні», поставивши першочерговим завданням розвиток місцевих туристських локацій шляхом підтримки місцевих виробників локальних гастрономічних та еногастрономічних продуктів.

Як кажуть чугуївці, якщо Харківщиною має пролягати дорога вина та смаку, то починатися вона має саме з їхнього міста. Ініціатором регіонального проекту «Дороги вина та смаку Слобожанщини» став місцевий виробник крафтової продукції Олександр Семенюта. Він на власному досвіді переконався, що без об'єднання дрібних ековиробників, створення привабливих умов для споживачів екологічно чистої продукції туристів дуже важко конкурувати на агро-

ДОВІДКА «УК»

Еногастрономічний туризм — це нова філософія подорожей для пошуку нових смаків та автентичних кулінарних традицій. У цьому контексті саме характерні страви та вина регіону виступають провідником між шукачем і певною географічною областю, її культурою й цінностями, пов'язаними з цією землею і збережені багатьма поколіннями. Це тематичний туризм, який дає змогу ознайомити гостей з оригінальними технологіями приготування страв і напоїв, традиціями їх споживання.

Олександр Семенюта ще з п'ять років тому на місці колишнього сміттєзвалища збудував родинну ферму, де вирощував лише екологічно чисту продукцію: курей, гусей, свиней, овець, тримав кіз та корову спочатку для сім'ї, а потім — і для реалізації. Однак з останнім не надто було вигідно, бо виробництво

крафтової продукції виходить дорожчим за звичайне. Так проект «Дорога вина та смаку Слобожанщини» став фактично папирою-виручалочкою родинного бізнесу.

Як розповіла начальниця відділу культури і туризму Чугуївської міської територіальної громади Олена Цибульник, задля зваженого і фахового підходу до впровадження проекту «Дорога вина та смаку Слобожанщини» національні експерти проекту в Чугуєві провели цикл семінарів за участю виробників локальної продукції, представників бізнесу, громад області, громадських організацій, представників Харківського організаційно-методичного центру туризму.

До розбудови еногастрономічного маршруту «Дорога вина та смаку Слобожанщини» приєдналися учасники агротуристичного кластеру «Сіверський Донець» Дергачівська, Малинівська, Чкаловська, Малоданилівська та Солоницівська громади.

ПРЯМА МОВА

«Місто майстрів» подарує цікаве дозвілля

Галина МІНАЄВА,
очільниця Чугуївської громади:

— Унікальною, привабливою для туристів та споживачів екологічно чистої продукції, локальною точкою географічних зазначень Чугуївської громади стане туристський майданчик «Місто майстрів», власник якого — підприємець Олександр Семенюта.

«Місто майстрів» — це багатифункціональний комплекс площею 7,4 гектара на території села Клугино-Башкирівка, що має на меті об'єднати майстрів та агровиробників власної продукції. На сьогодні воно перебуває у процесі будівництва. За планом — це мінімістечко, стилізоване під середньовіччя, на території якого працюватиме ринок екологічно чистої продукції, де місцеві фермери-виробники зможуть продавати власну продукцію. Навіть заплановано створити лабораторію для її перевірки.

«Місто майстрів» стане платформою відродження та розвитку давно забутих ремесел — лозоплетіння, ковальства, ткацтва тощо. А головне — стане комфортним місцем дозвілля, оздоровлення та навчання для жителів і туристів. На території комплексу працюватимуть готель, ресторан, кемпінг, виставковий центр, соціальний будинок для дітей, які опинилися у складних життєвих умовах, дитячі табори, активні зони відпочинку та лаунж-зони. Заплановано чимало локацій для екскурсій, майстер-класів, навчальних заходів та фестивалів.

Еногастрономічний маршрут «Дорога вина та смаку Слобожанщини» — інноваційний для України туристичний продукт з високим потенціалом сприяння розвитку територій маленьких міст через підтримку виробників традиційних продуктів, збереження історичної, культурної, гастрономічної спадщини місцевих спільнот шляхом інтегрованого розвитку агровиробництва й туризму. Це шлях до якісних послуг і гарних вражень, модель партнерства інтересів громади, бізнесу і влади.

ЩО МОЖЕ ГРОМАДА?

✓ Створити бренд Гуцульщини

У селищі Ясеня на Закарпатті 14 територіальних громад Гуцульщини підписали договір про співпрацю. Його уклали Богданська, Верховинська, Вижицька, Ворохтянська, Зеленська, Коломийська, Космацька, Косівська, Кутська, Полянська, Надвірнянська, Рахівська, Яремчанська та Ясінянська громади — три закарпатські, десять прикарпатських і буковинська.

Договір має на меті розвиток туризму, збереження гуцульських традицій, ремесел і промыслів. Наступним кроком бу-

де створення робочого органу, який займатиметься реалізацією проекту. Співпраця громад може дати створення бренду Гуцульщини, підготовку спільних туристських маршрутів, інвестиційних пропозицій, розвиток креативних індустрій, збереження та розвиток гуцульських традицій, ремесел і промыслів тощо. Договори міжмуниципальної співпраці дають змогу громадам швидше, якісніше та комплексно долати виклики і розв'язувати проблеми.

✓ Зберегти Дністровський каньйон

33 громади з Івано-Франківської, Тернопільської, Чер-

нівецької та Хмельницької областей об'єдналися і підписали договір про співпрацю задля розвитку туризму і збереження Дністровського каньйону як туристського об'єкта — пам'ятки природи. У межах договору заплановано розробити та маркувати маршрут і туристські локації на Дністрі у чотирьох областях, облаштувати території Дністровського басейну. Усі представники громад переконані, що річка Дністер — не лише технічне водосховище, а основний напрям розвитку каньйону — рекреація.

Було сформовано робочу групу з розроблення Стратегії

сталого розвитку спільних територій «Дністровський каньйон Україна» на період 2022—2027 років та плану заходів з її реалізації на період 2022—2024 років.

Нині представники придністерських громад зазначають, що їхні виклики на шляху розвитку туризму — нерозвинена інфраструктура, слабка упізнаваність Дністровського каньйону, низький рівень розвитку готельних та відпочинкових закладів, потреба підготовлених екскурсиводів. Улітку Дністровський каньйон орієнтовно відвідує майже 40 тисяч туристів, і заці-

кавленість до нього щороку зростає.

✓ Відкрити аквапарк

Вільховецька громада на Закарпатті прогресивна, активна, приклад для інших. Тут будують нову школу, амбулаторію, відремонтували дороги та провели вуличне освітлення.

Нині громада хоче реалізувати чи не найбільший свій проект — аквапарк. Уже є його візуалізація, було проведено тендери на закупівлю обладнання. Воду в басейнах грітимуть три економічні теплові насоси. Територію облагородять, встановлять душ, лежачки й альпанки.

У громаді порахували: щодня тут зможуть відпочивати понад 200 людей. Окупиться проект за два роки. Його вартість — понад 4,5 мільйона гривень. Майже 80% — гроші громади. Пів мільйона — внесок сільських підприємців.

Сподіваються, що аквапарк стане найкращим місцем для гідрореабілітації дітей з обмеженими можливостями — у громаді таких 92. Усі жителі громади від найменших до найбільших з нетерпінням чекають на відкриття.

Лариса ВЕЛИЧКО,
«Урядовий кур'єр»

СУСПІЛЬСТВО

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Новостворена служба

Протягом 2020-го до офісу надійшло понад три тисячі звернень. І кожне ретельно перевіряють, триває робота, ухвалюють рішення. Реакцією може бути навіть звернення до правоохоронних органів. Але таких випадків торік було лише 14. Адже, на переконання фахівця, роботу слід будувати так, щоб не загострювати конфлікт, а знаходити порозуміння.

«Проте, ніде правди діти, не завжди це вдається. Є непримирненні позиції, відверті порушення навіть з ознакою криміналу. І тоді, звичайно, ми звертаємося до поліції», — зазначив Сергій Горбачов.

Часто команді доводиться займатися просвітництвом. Адже буває достатньо пояснити людям їхні права, і проблема зникає. Проводять медійну роботу, ведуть сайт і вебсторінку, куди надходить багато запитань і скарг, є й подяки за допомогу.

Штат служби невеликий. А звернень і запитань дуже багато. Тож буває, що всім одразу допомогти не вдається. Але відписками тут не займаються, допомагають дієво і корисно.

Тематика звернень

Серед найпоширеніших запитів, які надходять до офісу, — на оновлення нормативної бази в освіті. Адже всі закони та інші документи, за словами Сергія Горбачова, постають у відповідь на виклики повсякдення і впливають на освіту. Такі запити стали особливо помітними ще рік тому, коли почалися процеси, пов'язані з пандемією. Усі учасники освітнього процесу не знали, що робити в такій ситуації. Адже жодним нормативним актом це не було передбачено.

«Роз'яснюємо, посилаємося на закони та формуємо нові, адже чимало з них досі застарілі. Тож активно працюємо над оновленням законодавчої бази», — наголосив освітній омбудсмен.

Ще одне важливе питання — фінансування освіти. Адже як вчитель-практик Сергій Горбачов розуміє простий постулат: немає грошей — немає якості освіти. І виправдання високою місією вчителя і всієї освіти — лише слова. Тому розподіл освітньої субвенції та фінансова автономія закладів освіти тут дуже важливі.

Болюча тема — реорганізація освітньої мережі. Нині створюють профільні академічні ліцеї, гімназії, опорні заклади освіти. Це породжує чимало запитань від дітей, батьків і вчителів. Проблема в комунікації. Адже ця реорганізація стала несподіваним відром холодної води на голову всім учасникам освітнього процесу. Останнім часом омбудсмен отримав понад 10 звернень про те, що учнів знезапаса ставлять перед фактом: 10 класу в навчальному закладі не буде, і вони мають вирішувати це питання самі. А протягом року таких звернень було 82 із 53 населених пунктів.

«Саме тому ми запропонували зміни до Закону «Про повну загальну середню освіту», які схвалив профільний комітет Верховної Ради. Сподіваємося, що невдовзі їх буде ухвалено. Вони передбачають, що повідомлення про зміни в освітній мережі має бути оприлюднено не пізніше ніж за півтора року до

Освітні права: обізнаний — означає захищений

Сергій Горбачов переконаний, що законодавство про освіту слід оновлювати у відповідь на виклики сучасного життя

набуття ними чинності», — наголосив освітній омбудсмен.

Та найбільш чітко нині тематика булінгу. Сучасне законодавство визнає таким лише конфлікт, де постраждалим або булером виступає неповнолітня особа. Але якщо цькування відбувається, скажімо, у вищій, де викладачі й студенти вже повнолітні, цей закон безсилий. І проблему слід розв'язати, адже такі випадки, на жаль, непоодинокі в інститутах та університетах. Булерів-педагогів чи керівників закладів освіти часто залишають працювати, лиш присоромивши чи стягнувши штраф. Проте, на переконання Сергія Горбачова, вчителя або директора-булера слід позбавляти права працювати з дітьми й загалом у закладах освіти.

Важливе ставлення до дітей з особливими освітніми потребами. Система освіти вже знає, як з ними працювати. Але досі трапляється, що така дитина опиняється у класі й навіть у школі в ролі вигнанця: цькують її і навіть батьків.

«Маємо докласти всіх зусиль, щоб діти, які мають певні обмеження, нарешті відчули себе повноправними членами суспільства, соціалізувалися, зросли, виховувалися та спілкувалися з іншими дітьми. А не так, щоб відправляти їх усіх до спецшкіл. Це неприпустимо», — наголосив фахівець.

Серед проблем із правами педагогів — укладання та дотримання умов контрактів, оплата праці, нарахування надбавок і доплат, непомірне педагогічне навантаження, примус до проходження медичних оглядів коштом самого вчителя (300—700 гривень), не видання наказів про дистанційну форму освіти в умовах пандемії. А також примусове відправлення у відпустку без збереження зарплати та примус до політичної агітації в закладах освіти.

Решта звернень до офісу, за словами освітнього омбудсмена, стосувалися неналежного стану шкільних будівель, поборів з батьків у школах та неналежного їх інформування про діяльність закладу освіти, неврахування інтересів місцевих громад, нечесного оцінювання

навчальних здобутків учнів тощо.

Резюмуючи, Сергій Горбачов зазначив, що проблеми в освітньому просторі такі є. Та їх можна розв'язати. Слід лише правильно ідентифікувати й не замовчувати. А ще він має на меті добитися, щоб у штатні школи було введено посаду фахівця, який би відповідав за інформаційну діяльність і прозорість роботи закладів освіти. Така людина має наповнювати сайт, готувати звіти. Адже нині це примушують робити вчителів інформатики чи секретарів шкіл.

Далі від центру — більше порушень

Під час обговорення доповіді представник уповноваженого Верховної Ради з дотримання прав дитини та сім'ї Аксана Філіпішина зауважила, що на якість і доступність освіти впливають і процеси децентралізації та пандемія.

За останнього пів року було здійснено понад 170 візитів представників уповноваженого до територіальних громад. Виявили, що, на жаль, нині доступ до освіти не гарантовано для дітей з родин, які потрапили у складні життєві обставини. Адже навіть засоби захисту від вірусу й нині у багатьох школах мають купувати дітям батьки. А коли карантин посилюється і школярі змушені залишатися вдома й навчатися дистанційно, не всі родини можуть забезпечити кожного з них окремим гаджетом і якісним інтернетом.

Нагадала фахівець і про 42 тисячі дітей — вихованців дитбудинків, які на початку пандемії змушені були повернутися до рідних, в яких були. Та умови, що в них потрапила більшість таких дітей, були несприятливими. Ці діти не отримали ні засобів, ні можливостей для дистанційного навчання. Отже, змушені були повернутися в інтернати.

Секретаріат уповноваженого отримує скарги з регіонів на самоуправство педагогів і директорів, які користуються безкарністю та слабким впливом з центру чи регіону на ситуацію в територіальних громадах. Напри-

клад, на власний розсуд відраховують дітей з навчального закладу. Згідно із законом, очільник закладу може лише притягати учня до дисциплінарної відповідальності. А управління освіти регіонального рівня та служби якості освіти не завжди якісно здійснюють свою наглядову місію. І це дуже тривожні сигнали.

Є проблеми й зі створенням профільних шкіл. Адже є ризик, що в перспективі вони працюватимуть лише у громадах з населенням понад 50 тисяч жителів. А що робити дітям з маленьких сіл? А це третина неповнолітніх. Щоб продовжити освіту, їм доведеться залишити домівку, відірватися від родини. Батьки не матимуть змоги контролювати якість життя і освіти дітей.

Не можна перекладати повною мірою фінансування закладів освіти на рівень територіальних громад, сподіваючись на однакову доступність і якість освітніх послуг. Адже рівень спроможності територіальних громад, зокрема фінансової, різний.

Декларуючи курс на впровадження інклюзії, основні зусилля слід спрямовувати на якість освітнього середовища для дитини: впровадження індивідуальних програм, підготовку вчителів та інших учасників навчального процесу для прийняття дитини з особливими освітніми потребами. 2016 року в Україні таких дітей було 2 тисячі, а 2020-го — 20 тисяч. Та в гонитві за кількістю неповнолітніх, залучених до інклюзії, на жаль, часто втрачають якість.

Батьки — учасники освітнього процесу

Співголова громадсько-го об'єднання «Батьки SOS» Альона Парфьонова визначила основні проблеми, з якими зіткнулися батьки під час дистанційного навчання дітей.

По-перше, це брак комунікації та зворотного зв'язку вчителя з батьками й учнями.

«Одні родини скаржилися, що дитина отримувала у вайбері лише посилання на онлайн-уроки і перелік завдань, другі — просто перелік завдань без пояснень. А від вчителів — відпис-

ки: це ваші діти, ось і навчайте їх як хочете і можете», — згадує вона.

По-друге, це зниження якості освіти, зокрема через низькоякісні онлайн-уроки й підручники. «Батьки SOS» майже щодня отримували десятки скарг: і про мемчики та бешкет під час онлайн-уроків, і про те, що література для навчання містить нісенітницю, які можуть нашкодити, як-от про лікування раку содою.

І звісно, це доступ до електронних пристроїв та інтернету. Бо якщо в родині, скажімо, двоє дітей, батьки працюють на локауні з дому на комп'ютерах, розв'язати проблему дистанційної освіти вкрай складно. А що вже казати про сільську місцевість, де подекуди немає інтернету.

«Я чула думки деяких татів і мам, що, якби карантину не було, його слід було вигадати, щоб пришвидшити освітні процеси нормотворчості та діджиталізації. Саме завдяки локдауну і вимушеним обставинам дистанційна освіта отримала право на життя, хоч формально була передбачена і раніше. Але тільки формально. Тому нині всі ці процеси відбуваються в турборежимі. Та колись слід було це зробити», — зауважила громадська діячка.

Директор гімназії №179 з Києва Ірина Чернілевська висловила думку, що необхідність ухвалення швидких рішень під час локдауну лягла передусім на плечі директорів навчальних закладів. Вона сподівається, що доповідь освітнього омбудсмена стане дороговказом для майбутніх реформ і її врахують під час обговорення нового закону про містобудування для забезпечення права дитини на доступність і безоплатність освіти. Адже нині з'являються нові житлові комплекси, а закладів освіти не будують, що призводить до переповнення класів і браку місць для зарахування дітей на навчання.

Потрібна державна програма

Секретар правління Міжнародного фонду «Відродження» Григорій Баран зазначив, що в умовах економічної кризи ресурси в державі завжди обмежені. І дуже важливо використовувати їх саме на освіту. Адже часто у влади виникає спокуса забрати гроші, спрямувавши на інші проблемні галузі.

«За півтора місяця розпочнеться новий навчальний рік, але про якусь державну програму вимірювання втрачених під час дистанційного навчання знань або підтримки освітньої галузі я, на жаль, не почув і досі. А вона нам дуже потрібна. Адже не вимірюючи втрат, не знаємо, де саме маємо надолужувати. Тому підтримуємо такі дослідження, як доповідь освітнього омбудсмена, які показують, що недофінансування освіти й перенесення коштів — дії, котрі спричиняють негативний ефект. Його зможемо відчувати років через десять», — застеріг він.

Освітній процес — система багатовекторна й непроста. Тому проблем та викликів у ній чимало. І тих, які намагаємося подолати десятиліттями, й тих, які генерують нові обставини життя. Головне тут — не замовчувати їх, формулювати й виносити на світло. І разом з усіма учасниками освітнього процесу — учнями, батьками, педагогами та владою — шукати і знаходити шляхи їхнього розв'язання.

АКТУАЛЬНО

Було вашим, стане нашим?!

МАЙНОВИЙ ГОП-СТОП. Окупаційна влада ОРДЛО активізувала зусилля для загарбання приватної власності людей, які вимушено залишили цю територію

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

У липні окупаційна влада ОРДЛО ініціювала цинічний аукціон: окупанти урочисто пускають з молотка перший житловий будинок, конфіскований у вимушених переселенців. Стартова ціна віджатою в законних власників домоволодіння із земельною ділянкою у селі Василівка Ясинуватського району — 1,7 мільйона рублів. Налітай! Хто більше?

В очікуванні призначених торгів окремі жителі окупованої території Донеччини зловтішно потирали руки: «Перший пішов!» Інші здебільшого відмовчувалися. А в людей, які після окупації проросійськими незаконними збройними формуваннями частини Донбасу змушені були виїхати звідти, залишивши майно, побільшало підстав подумки попроситися з ним.

Вимушені переселенці чи злочинці?

За сім років гібридної війни та проросійської окупації території Донбасу «захисники» регіону від «фашистів» активно займалися мародерством і віджимали приватну власність у місцевих жителів. Приміром, у Донецьку, не секрет, найпершими про себе подбали ті, кого «руская весна» привела до влади. Усі лідери «республіки» та їхні оточення давно перебралися жити до шикарних квартир чи особняків, які свого часу збудували та обжили законні господарі. Інша річ, що робили це нишком і не публічно. А на сьомому році занепаду і деградації колись успішної й розвинутої української території керівні маріонетки Кремля раптом вирішили подбати ще й про пересічних людей. І кинулися це робити дуже офіційно й показово.

У квітні цього року в Донецьку вийшов указ керівника окупаційної адміністрації Дениса Пушиліна про подальшу долю житла недавніх краян, які після початку гібридної війни виїхали звідти. Такі квартири чи будинки окупанти хочуть передати в «муніципальну власність» і

Фото з сайту webrew.com.ua

потім віддати тим, хто потребує житла. Щоправда, сам «глава» спробував заспокоїти, що віджимати нерухомість будуть не у всіх вимушених переселенців.

«Тому якщо громадяни — не злочинці в республіці, якщо вони добropорядні платники тощо, то жодних проблем не буде», — пообіцяв він.

Фактично маємо попередження великій частині ко-

вашу нерухомість визнають без господаря, то через рік її можуть перевести в муніципальну власність і віддати нужденним людям».

Отож процес виявлення безхазайного житла розпочався. Ще у лютому в Донецьку створили «міжвідомчу комісію з питань управління безгоспними нерухомими речами», яка почала розглядати заяви «орга-

Донецька обласна прокуратура вже звернулася до земляків із пропозицією повідомляти про всі факти вилучення майна в людей на окупованій території краю. Таким чином прагнуть систематизувати правопорушення для подальшого захисту прав українців у міжнародних інстанціях.

лишніх донеччан, які не підтримали «руський мір» і вирішили триматися від нього якнайдалі. Саме тому з 2014-го їх там вважають не тільки «злочинцями», а й «зрадниками Донбасу», «бандерівцями», «фашистами» і просто «ворогами». Частково це підтвердила у короткій промові «депутат народної ради ДНР» Анастасія Селіванова: «Чекаю обурення від колишніх донецьких, які сім років тому виїхали звідси, не платять комуналку і думають, що так можна. Але тепер так не можна! І якщо

нів ДНР» про виявлену нерухомість, що має ознаки нічийної.

Наприкінці квітня указом Д. Пушиліна в ОРДЛО ввели новий порядок виявлення, обліку та прийняття в «муніципальну власність» такого майна. Відтоді ретельно збирають інформацію про певні об'єкти нерухомості та їхніх власників: відразу побільшало опломбованих та заарештованих порожніх квартир колишніх донеччан. А нещодавно по той бік лінії розмежування радо повідомили про продаж на аукціоні першого будин-

ку, «націоналізованого», точніше, віджатою у вимушених переселенців.

За беззаконня доведеться відповідати!

Схоже, рішучий наступ окупаційної влади на приватну власність вимушених переселенців має кілька причин. І насамперед це бажання за рахунок «зрадників» та їхнього майна хоч трохи виправити жахливу ситуацію і майже параліч занедбаного комунального господарства.

До речі, ще кілька років тому ця сфера донецького «руская міра» була предметом найбільшої гордості. Донеччани дуже хвалилися відносно низькими комунальними тарифами, які тривалий час не змінювалися. Та комунальне господарство руйнувалося, послуги стали гіршими, а ціни зростали. Виникла величезна заборгованість за платежами від збіднілого населення, яке нині не має коштів на комунальні послуги. Тому тепер цю проблему намагаються розв'язати, натиснувши на власників житла — переселенців: під загрозою «націоналізації» їх змушують заплатити борги за комунальні послуги, якими вони давно не користуються.

Звісно, «закони» писали ватажки незаконної й не визнаної ніким, навіть Кремлем, «республіки». Наміри про «націоналізацію» приватного майна незаконні та неправомірні з точки зору міжнародного права. І те, що за такі дії доведеться відповідати, нагадала в ефірі телевізійного каналу «Дом» представниця ОРДЛО від української делегації у Тристоронній контактній групі юристка Тетяна Іванова.

«Хочу, щоб мене почули на непідконтрольній території: будь-які спроби змінити права власності, якщо їх встановлює законодавство України, незаконні. Тому нікому не рекомендую наражати себе додатково на кримінальну відповідальність. Якщо це «держслужбовці» — за це в будь-якому разі доведеться відповідати, навіть якщо вони виконують свою роботу як співробітники будь-яких підприємств

на непідконтрольній території. Якщо це незаконні захоплення, як було у 2014—2015 роках, цим людям також доведеться відповідати», — каже вона.

Юристи проводять відповідні консультації для вимушених переселенців, житло чи інша приватна власність яких стали предметом зазіхань проросійської окупаційної влади. У представників цієї категорії людей є два варіанти щодо подальших дій у непростій ситуації.

Перший: після семи років сподівань на визволення свого населеного пункту від проросійських загарбників почекаати ще, а після деокупації частини регіону розв'язувати проблеми із платою за комунальні послуги та всією своєю власністю за українськими законами.

Другий: в ОРДЛО існує програма реструктуризації комунальних боргів, тож можна скористатися нею. А тим, хто не має змоги перетнути лінію зіткнення, варто звернутися по допомогу до родичів чи друзів — жителів окупованої території, які погодяться розібратися з комунальними платіжками.

А тим часом Донецька обласна прокуратура вже звернулася до земляків із пропозицією повідомляти про всі факти вилучення майна в людей на окупованій території краю. Тобто у прокуратурі прагнуть систематизувати такі правопорушення для подальшого захисту прав українців у міжнародних інстанціях і підтвердження злочинних дій окупаційної влади та російських кураторів щодо людей, які стали заручниками цинічної геополітики Кремля.

«Рішення переводити безхазайне, на думку окупаційної адміністрації в ОРДЛО, житло в муніципальну власність — це порушення прав людини. Ці факти вже документують, і потім у контексті міждержавних суперечок між Україною й Росією вони будуть важливим підтвердженням того, що окупаційні адміністрації здійснюють неправомірні дії, порушують Женевські конвенції. Усе це важливо для захисту прав громадян України в міжнародних судових органах», — підтверджує юрист благодійного фонду «Право на захист» Єліна Шишкіна.

На започатковані Мінреінтеграції підготовчі курси вже зараховують абітурієнтів

Відділ аналітики
«Урядового кур'єра»

ПІДТРИМКА. Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій цього року запровадило підготовчі курси зі стипендіальним забезпеченням для молоді з тимчасово окупованих територій та населених пунктів уздовж лінії розмежування, які проходять на базі 15 українських закладів вищої освіти, повідомляє офіційний сайт міністерства. Загалом до курсів долучилося 199 абітурієнтів з ТОТ.

«На підготовчі курси вступило 199 абітурієнтів до 15 ЗВО. Звісно, ця цифра могла б бути більшою, якби не постійні бло-

кування КПВВ з боку РФ та підконтрольних їй окупаційних режимів, які унеможливлювали вступ абітурієнтів з ТОТ до українських навчальних закладів. Однак бачимо, що попри перешкоди, молодь прагне навчатися і жити у вільній Україні. Ми як міністерство й надалі їх підтримуватимемо», — сказала заступниця міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Інна Драганчук.

Курси проходитимуть протягом липня — серпня 2021 року. Слухачі матимуть змогу вивчати українську мову і літературу, історію України, математику. Передбачено різні заходи психологічного, культурно-освіт-

нього та спортивного спрямування, які сприятимуть емоційному розвантаженню випускників. Усіх абітурієнтів забезпечують щомісячною стипендією 4588 гривень та гуртожитком.

У понеділок Інна Драганчук зустрілася зі слухачами підготовчих курсів, які відбуваються на базі одного із 15 ЗВО — Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У зустрічі взяв участь народний депутат, голова підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій Роман Гришук.

У цьому навчальному закладі на курсах навчаються 18

випускників із Донецька, Макіївки, Перевальська, Феодосії, Сімферополя, Євпаторії та інших міст України.

«Усі 18 слухачів, які вирішили поєднати своє майбутнє з Україною, — світлі, вмотивовані та наповнені особистості. Саме заради них розбиваються бюрократичні стіни й руйнуються стереотипи, аби вони, гідні та вільні, могли здобувати вищу освіту в українських університетах і разом з однолітками розбудовували країну й заклали фундамент нашої спільної майбутньої», — сказала заступниця міністра.

Підготовчі курси зі стипендіальним забезпеченням для молоді з тимчасово оку-

пованих територій 2021 року проходять на базі таких ЗВО: Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», Маріупольського державного університету, Горлівського інституту іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донецький державний педагогічний університет імені Тараса Шевченка, Державного вищого навчального закладу «Донецький національний технічний університет», Національного технічного університету України «Ки-

ївський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», Університету державної фіскальної служби України, Державного вищого навчального закладу «Приазовський державний технічний університет», Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», Донецького національного медичного університету, Донбаської державної машинобудівної академії, Херсонського державного аграрно-економічного університету, Державного закладу «Луганський державний медичний університет», Одеської національної академії харчових технологій.

